

به بهانه سالروز درگذشت استاد حسن هریسی، پرونده‌ای کاربردی درباره این که چطور خوش خط بنویسیم؟

کی از همه خوش خط‌تره؟

تصور کنید چند لحظه‌ای کنار رئیس یا معلم‌تان ایستاده‌اید و در حال نوشتن یک نامه اداری، یک خط دیکته و... هستید. بعد از این که نوشته را به آن‌ها تقدیم کردید، ممکن است آن‌ها نتوانند همین چند خط شما را بخوانند و لازم باشد دوباره خودتان برایشان ترجمه کنید چه نوشته‌اید؟! یا ممکن است آن‌قدر زیبا نوشته باشید که اگر همین چند کلمه روی کاغذ شعر یا نثر زیبایی هم باشد طرف مقابل آن را به یادگار و برای خودش نگه دارد. اگر حالت دوم برایتان اتفاق افتاد خوشحال باشید. اگر هم جزو گروه اول هستید به فکر آن بخت برگشته‌ای باشید که قرار است خط عجیب و غریب شما را بخواند! برای همین لازم است دست به کار شوید و کمی تمرین خوش خطی کنید. امروز چهارم بهمن سالروز درگذشت استاد «حسن هریسی»، خوشنویس معاصر است. به همین بهانه در پرونده امروز زندگی سلام می‌خواهیم درباره خوش خط شدن یگویم؛ این که چطور باید زیاتر نوشت و اصلاً از کجا باید زیبا نوشتن را یاد گرفت، موضوعی است که در پرونده امروز «زندگی سلام» به آن می‌پردازیم. با ما همراه باشید.

رفراق چون نالم من دگشته چون فی
که بسوخت بند بندم ز حرارت جدایی

شعری از فخرالدین عراقی

چطوری خوش خط شدن را یاد بگیریم؟

اگر دستخط بدی دارید باید بدانید خوش خط شدن به همین راحتی‌ها نیست. البته این سخت بودن به این معنی نیست که دست از تلاش بردارید و با همان خطی که در اقبال راه می‌رود (!) و به همان شیوه قبلی بنویسید. برای خوش خط شدن می‌توانید از چند جا کمک بگیرید.

۳- تهیه کتاب و مجموعه‌های آموزشی درباره پکیج‌ها و کتاب‌های خودآموز خوش‌خطی از آن جایی که انواع متفاوتی از آن‌ها در بازار وجود دارد نمی‌توان نظر واحدی داشت. این کتاب‌ها و بسته‌های آموزشی به شرط آن‌که توسط استادان خبره خوشنویسی تهیه شده باشند، می‌توانند در خوش خط شدن به شما کمک کنند. این بسته‌های آموزشی را می‌توانید با حداقل هزینه ۲۰ هزار تومان تهیه کنید. البته باید به این موضوع توجه داشت که قیمت بیشتر بسته‌های آموزشی بالاتر و یادگیری معنای بازدهی آموزشی باطوری است که نمی‌توانید در کلاس‌های آموزشی شرکت کنید کتاب‌ها و بسته‌های آموزشی شاید برای‌تان مفید واقع شود. قیمت کتاب‌های آموزشی در این حوزه هم متغیر است. در ادامه می‌توانید با چند نمونه از کتاب‌های آموزشی در زمینه خوشنویسی آشنا شوید.

۲- شرکت در کلاس‌های چند نفره غیر از انجمن این کلاس‌ها در صورتی که مربی خوبی در آن جاندیس داشته باشد می‌تواند در روند خوش خط شدن به شما کمک کند. در حقیقت میان آموزشگاه‌های خصوصی خوشنویسی و کلاس‌های انجمن خوشنویسی تفاوت زیادی وجود ندارد، به شرط آن‌که مربی‌های حرفه‌ای و کاربلد را پیدا کنید. به طور معمول کلاس‌ها به صورت دوره‌های سه ماهه تدریس می‌شود که برای هر دوره حدود ۱۰ تا ۱۲ جلسه کلاس در نظر گرفته می‌شود. هزینه حضور در این دوره‌ها هم در حدود ۲۰۰ هزار تومان است. البته هزینه دوره‌ها با توجه به تجربه استاد و مدرس هر کدام از کلاس‌ها می‌تواند تغییر کند.

۱- انجمن خوش نویسان شهرها و مراکز استان‌ها یکی از مراکز قدیمی و معتبر آموزش خط «انجمن خوشنویسان» است. این مرکز در ابتدای تاسیس به عنوان کلاس‌های آزاد خوشنویسی شروع به فعالیت کرد. اما به تدریج شعبه‌های زیادی در کشور تاسیس کرد و اکنون انجمن‌های خوشنویسی در بیشتر شهرها وجود دارد. شما با سابقه‌ترین استادان و سنتی‌ترین آموزش‌ها و فضا را در این مرکز پیدا می‌کنید. برای آموزش خط خودکاری در انجمن‌های خوشنویسی می‌توانید در کلاس‌های خط تحریری ۱، ۲ و پیشرفته شرکت کنید. برای هر کدام از ترم‌ها باید در ده جلسه کلاس آموزشی شرکت کنید. هر ده جلسه که یک ترم آموزش خط خودکاری به حساب می‌آید مبلغی در حدود ۱۷۰ تا ۲۰۰ هزار تومان برایتان هزینه دارد. با شرکت در ده جلسه اول شما آموزش‌های مقدماتی خوش خطی را دریافت می‌کنید و بعد از آن بسته به میزان علاقه‌مندی‌تان در ترم دوم و بعد از آن هم پیشرفته خوشنویسی شرکت می‌کنید.

چند محصول کاربردی که برای خوش خط شدن به دردتان می‌خورد:

■ خوش خطی شش سال ابتدایی ویژه کودکان و نوجوانان
مؤلف: منیره بحر گرد نیکو
ناشر: خیلی سبز
قیمت: ۹۰۰۰۰ ریال

■ کتاب آموزش خوشنویسی با خودکار نوین نویسنده: آزاده رستمی
ناشر: دیباگران تهران
قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

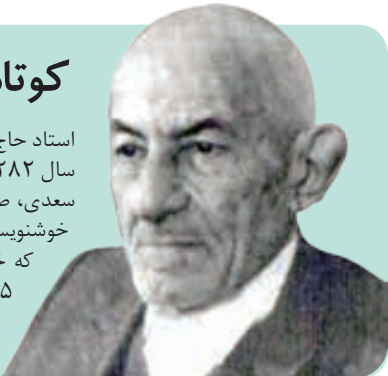

■ کتاب آموزش نوین خط تحریری نویسنده: مهدی اسماعیلی موعود
ناشر: میردشتی
قیمت: ۷۸۰۰۰ ریال

کوتاه درباره استاد حسن هریسی

استاد حاج حسن هریسی از بزرگان خوشنویسی ایران است. او در سال ۱۲۸۲ در تبریز به دنیا آمد و بعد از آن که علم قرآن، گلستان سعدی، صرف و نحو و منطق را در مکتب خانه آموخت این هنر خوشنویسی بود که او را علاقه مند کرد. حسن هریسی بعد از آن که خوشنویسی را هم نزد استادان تبریزی آموخت، از سن ۲۵ سالگی عمر خود را صرف آموزش و تعلیم خوشنویسان بسیاری کرد. او علاوه بر آموزش افراد، اقدام به کتابت و نوشتن جزوات رسم الخط کرد. از آثار کی که از حسن

پاسخ به یک باور رایج؛

آیا نابغه‌ها بد خط هستند؟

بعضی از افراد معتقدند همه نابغه‌ها و افرادی که هوش بالایی دارند هیچ وقت با دستخط زیبایی نمی‌نویسند. از آن جایی که این موضوع برایمان کمی عجیب است بعضی‌هایمان همان اول آن را انکار یا تایید می‌کنیم در حالی که هیچ وقت دلیلی روان شناسی، دستخط آن‌هاست. از عناصر مهم برای تیپ شخصیتی افراد در علم اختلالات روانی است یا ناشی از هوش روان شناسان دستخط بد در بیشتر موارد یا نتیجه سریع تر از دستشان عمل می‌کند. به عنوان مثال انیشتین از جمله دانشمندان باهوش افرادی بود که هوش زیادی داشت و یا حتی استیو جابز، مخترع و بنیان گذار شرکت اپل از با این اوصاف می‌توان نتیجه گرفت دستخط بد گاهی هم از ویژگی‌های خوب افراد به حساب می‌آید!

گام به گام تا خوش خط شدن

اگر از کودکی دستخط خوبی ندارید قطعاً کار سختی پیش رو دارید. اما ناامید نباشید، خیلی‌ها حتی کسانی که به مراتب بد خط‌تر از شما می‌نوشتند از سنین بالا شروع به یادگیری خوش خطی می‌کنند. پس همین امروز تصمیم بگیرید و با رعایت اصول خوش خطی زیاتر از قبل بنویسید. این چانگانی را یادآوری می‌کنیم که با رعایت آن می‌توانید زیاتر از قبل بنویسید.

حوصله داشته باش!

برای این که بتوانید با خطی زیاتر بنویسید در قدم اول باید سعی کنید کمی با حوصله‌تر از قبل بنویسید. با خودتان قرار بگذارید کلمات را با آرامش و دقت بیشتری بنویسید. زیبا نوشتن برای ما که عادت به تند نوشتن داریم سخت است، اما با کمی اراده می‌توان بهتر نوشت. اولین کار این است که نوع نوشتن خود را تغییر دهید، پس کمی آرام باشید.

درست بنشین!

نحوه نشستن شما تاثیر زیادی بر روی خوش خط نوشتن‌تان دارد. برای این که با خط بهتری بنویسید باید در نشست‌تان بیشتر دقت کنید. سعی کنید روی یک میز مناسب بنویسید. میزهای شیب‌دار مخصوص تحریر مناسب‌ترین میزها برای خوش نوشتن است. علاوه بر این استفاده از زیر دستي هنگام نوشتن باعث می‌شود تا با خط بهتری بنویسید.

خودکارها در دست و حرکت!

دقت کنید وضعیت انگشتان‌تان در نحوه به کار گیری از خودکار کاملاً راحت باشد. برای شروع نوشتن خودکار را به گونه‌ای در دست نگه دارید که احساس راحتی داشته باشید. خودکار را بین انگشت شست و اشاره به گونه‌ای نگه دارید که خودکار به هیچ کدام از انگشتان‌تان فشاری نیابد و کاملاً در دستان شما راحت باشد. سپس به آرامی و باطمینان خاطر شروع به نوشتن کنید.

چند کلمه اندر حکایات خوش خطی

دلارام کاردار- ممکن است این سوالات در ذهن شما شکل گرفته باشد که «آیا هر فرد خوش خطی، خوشنویس است؟ خوش خط کیست؟ خوشنویسی چیست؟» در کتاب «فرهنگ واژگان و اصطلاحات خوشنویسی و هنرهای وابسته» تألیف دکتر «حمیدرضا قلیچ‌خانی»، «خوش‌خطی» این‌گونه تعریف شده است: «کسی که خط اش نیکو و زیبا باشد، آن که خط را از روی اصول و قواعد و زیبا بنویسد.» در خط خوش آن است که «روشن و خوانا باشد». در همان کتاب در تعریف خوشنویسی، ریشه واژه انگلیسی calligraphy را از دو واژه یونانی graphain به معنی نوشتن و kallos به معنی زیبا مشتق دانسته و خوشنویس را کسی معرفی کرده که «خط را نیک و از روی تعلیم بنویسد». با دقت در این دو تعریف، درمی‌یابیم که «تعلیم» نقش مهمی در تفکیک این دو اصطلاح دارد. و این‌گونه استنباط می‌شود که خوشنویس شدن از خوش خط شدن دشوارتر است، چراکه خوشنویسی عملی است که نیازمند تعلیم، صبری و تمرین کردن بسیار اصول و قواعد است و «زیبا نوشتن» زمانی «خوشنویسی» محسوب می‌شود که عوامل متعددی از

جمله اهمیت متن، قوانین صریح و اغلب بر مبنای ریاضیات، صفحه نوشتار، ماده نوشتاری و ابزار نوشتن را در نظر گرفت و با تلاش و مشق بسیار به آن‌ها دست یافت. شاید به همین دلیل است که هر کسی با اندکی تمرکز می‌تواند خوش خط و خوانا بنویسد اما خوشنویس شدن در حوزه توانمندی‌ها و علایق همه انسان‌ها قرار نمی‌گیرد. اما آن‌چه واضح است این که انسان موجودی است که میل به زیبایی‌ها در ذات او نهفته و هر پدیده چشم نواز و دل انگیزی او را جذب می‌کند، حتی اگر توانایی درک اصول و قواعد آن پدیده را نداشته باشد، و به همین دلیل است که شما از تماشای یک تابلوی زیبای خوشنویسی که امضای استادی بزرگ در پایین آن آمده به همان اندازه خرسند می‌شوید که از تماشای دستخط پزشکی خوش‌ذوق در نسخه‌اش.